

Wandelroute Loondermolenpad

Waar: Dommeldal

 2 uur 4 6,2 km

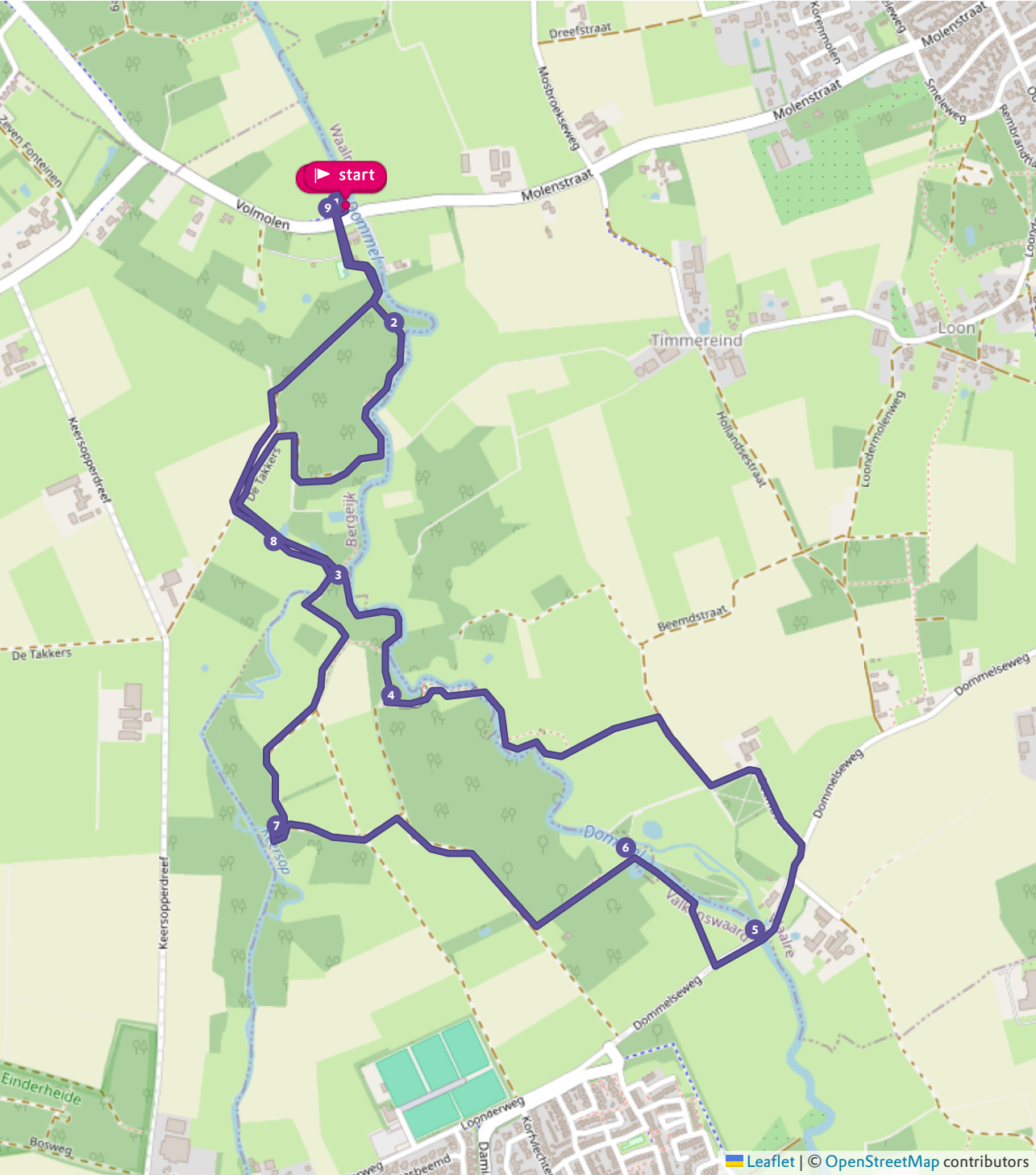
Over de route

Deze route voert je door een uniek stukje Dommeldal, langs de Volmolen, de Dommel en door een prachtig landschap vol cultuurhistorie.

Het pad dankt zijn naam aan de Loondermolen die vroeger bij de Loonderhoeve stond. De eeuwenoude watermolen werd voornamelijk gebruikt als korenmolen. De molen is na de zware beschadiging in de Tweede Wereldoorlog verder afgebroken. De route is gemarkeerd met blauwe pijltjes.

En let op: de route loopt voorbij de slagboom eerst een stukje over de camping.

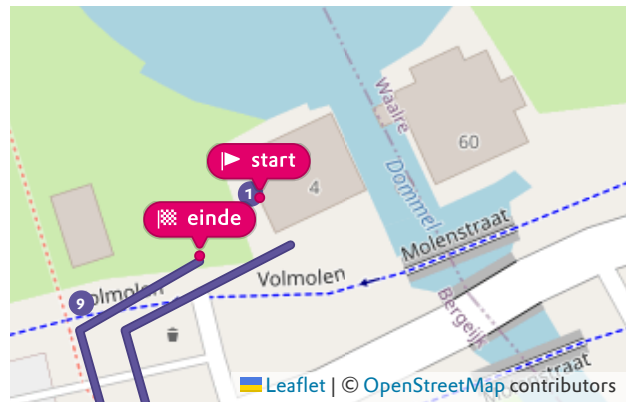
Kaart

Waar kun je starten

Volmolen Waalre-Riethoven

📍 Volmolen, 5561 VH Riethoven (NB)

Wat kom je onderweg tegen?

1. De volmolen van Waalre-Riethoven

Deze volmolen kent een hele geschiedenis en die begon in 703. Wij halen er enkele hoogtepunten uit. In 1350 kwam de watermolen in eigendom bij de Abdij van Echternach. In die periode werd de watermolen uitgebreid tot een dubbele molen. Frappant detail: de grens van twee gemeenten, namelijk Waalre en Riethoven, liep toen dwars door de molen. De ene helft van de watermolen diende als oliemolen en de andere helft, die in Waalre, als korenmolen. De functie van volmolen kreeg de watermolen in 1792. Lakenfabrikant Pieter Vreede uit Leiden werd toen eigenaar.

Wol vollen

Volmolens ook wel voldersmolen genoemd zijn molens, die werden gebruikt om wol te 'vullen'. Het vollen is feitelijk een nabewerking van geweven wollen stof. Hierdoor werd de kwaliteit sterk verbeterd en werd de weefselstructuur dichter en vaster. Je kunt het zien als een tussenproduct van de lakenindustrie. De volmolen werd in 1998 gekocht door de familie Hermans en sinds 2000 wordt de molen ingezet voor elektriciteitsproductie.

2. Ijsvogel

Langs de Dommel kan je soms een blauwe flits voorbij zien schieten. Mocht je dat overkomen, dan ben jij een van die gelukkige mensen, die ooit een ijsvogel gezien heeft!

Nestelen in de oever

Ijsvogels zijn snelle vogels, die op sommige plekken in de Dommel hun nestgang graven. Zo'n gang kan wel 90 centimeter de wand in gaan. Aan het einde maken ze een kommetje voor het nest. Meestal begint het mannetje met het uitgraven van de gang. Hij zoekt een geschikte wand in de oever van de beek. Met zijn snavel graaft hij de grond weg. Het vrouwtje waakt over het leefgebied en komt daarna helpen bij het uitgraven van de gang.

3. De Elshouters

Natuurgebied De Elshouters is een voorbeeld van een Middeleeuws cultuurlandschap. Het gebied bestaat uit een laagte met bos van oud elzenhakhout. Dicht bij de Dommel liggen kleinschalige hooilandjes op de oeverwallen. De Elshouters ligt tegenover de plaats waar de beek Keersop in de Dommel uitkomt. Het water kleurt hier vaak roestbruin door het vele ijzer dat onder kweldruk met het grondwater omhoog komt.

4. Populierenpad

Op dit stuk van de wandelroute zie je veel populieren staan. Deze snelgroeiende, rechte bomen kunnen tot 40 meter hoog worden. Om goed te kunnen groeien moeten populieren veel licht hebben. Populierenhout werd gebruikt voor klompen en lucifers. In het verleden was het poten van populieren daarom zeer lucratief.

5. De Loonderhoeve

Landgoed De Loonderhoeve is in maart 2014 ontstaan. Landbouwgronden werden toen natuurgebied. Het landgoed heeft als doel de in de Dommelvallei bestaande natuur te versterken. Deze gronden sluiten ook mooi aan bij gronden van Natuurmonumenten. Verschillende initiatieven zorgen voor een nog natuurlijkere omgeving, waarbij verschillende betrokken organisaties goed samenwerken aan de verbetering van de natuur op deze plek. Vispassage Waterschap De Dommel heeft op het landgoed de 'vispassage de Loondermolen' in de Dommel gerealiseerd. Vissen kunnen daardoor weer stroomopwaarts zwemmen, voorheen belette een stuw dit. Bijenvolken Sinds eind 2013 is er een imker actief op het landgoed.

6. Roodborsttapuit

Deze 'zenuwachtig' op paaltjes en topjes van struiken op en neer wippende vogel is hier regelmatig te zien en te horen. Zodra je hem hoort, dan zie je dat hij van zangpost naar zangpost vliegt. Zingend laat hij dan horen dat tussen die punten zijn territorium ligt. Af en toe zie je die roodborsttapuit ineens omhoog vliegen om zodoende een vliegend hapje te vangen.

7. Kronkelende Keersop

Op dit punt kun je even van het pad afwijken om een fraai voorbeeld van een meander in de Keersop, zijbeek Dommel, te zien. Meanders zijn bochten in een beek of rivier, die vanzelf ontstaan in de loop van een natuurlijke beek. Voor vogels, zoals ijsvogels en oeverzwaluwen, zijn de steile buitenbochten ideale plekken om hun gangen te graven. Op het einde van zo'n gang maken ze dan vaak een summier nest. Voor andere dieren, vooral insecten, is een kalme binnenbocht van groot belang. Zij kunnen dan hun eitjes, bijvoorbeeld aan planten, afzetten in die rustigere binnenbocht.

8. Poel en houtwal

Poelen, zoals deze, zijn van groot belang voor heel veel dieren. Deze poelen werden in het verleden vaak aangelegd als drinkvoorzieningen voor het vee. Maar niet alleen het vee maakte gretig gebruik van zo'n poel. Ook amfibieën, insecten, vogels en zoogdieren maakten hier graag gebruik van. Amfibieën, zoals kikkers en salamanders, leggen er hun eieren in en vogels en zoogdieren konden in zo'n rustige poel drinken of op zoek gaan naar voedsel. Doordat de landbouw later op een andere manier ging werken, werden veel poelen dichtgegooid en verdween daarmee ook de functie voor veel dieren. Natuurmonumenten heeft in veel van haar natuurgebieden deze functie hersteld, zoals ook hier langs de Dommel.

Houten prikkeldraad

Op deze plek zie je ook een hele mooie houtwal. In het verleden, de tijd voor prikkeldraad of schrikdraad, werden houtwallen aangelegd om een afscheiding te hebben tussen eigendommen. Zo'n afscheiding kon tussen eigenaren zijn, maar ook om weilanden onderling af te scheiden. Veel houtwallen zijn verdwenen, maar in dit gebied zijn er weer enkele aangelegd of in oude glorie hersteld. Houtwallen zijn namelijk van een zeer groot belang voor plant en dier. Het zijn ideale schuilplekken voor vogels, reptielen, amfibieën en insecten. En het zijn ideale lijnen in het landschap waarlangs vleermuizen hun weg kunnen vinden van slaapplek naar voedselplek. Maar ook marterachtigen, zoals wezel en hermelijn, maken gretig gebruik van de houtwallen. Ze kunnen dan in dekking van de ene plek naar de andere lopen.

9. Finish

Je bent weer gearriveerd bij het beginpunt, de Volmolen. Mocht je na deze heerlijke wandeling nog even na willen genieten onder het genot van een kopje koffie of een andere versnapering, dan kan dat aan de overkant. Café-Zaal-Camping de Volmolen is een langs de Dommel gelegen recreatie- en horecabedrijf en ligt net als de Volmolen op de grens van Waalre en Riethoven.